"גיליתי שגם אני יכולה לתת": ראיון עם מתנדבת בת 13

מאגר טקסטים לכיתה ז׳ · ראיון · גרסה: רגיל

מהדורה למורה – מפתח תשובות

המהדורה למורה מופיעה בעמוד הראשון. דפי התלמיד מתחילים בעמוד הבא. בשאלות פתוחות – תשובה לדוגמה ומחוון; כל תשובה מנומקת מהטקסט מתקבלת.

חלק א׳ – הבנה ואיתור מידע (רמה א׳)

תשובה 1: *באילו שני מקומות מתנדבת תמר, וכל כמה זמן?* – קוראת סיפורים לילדי גן פעם בשבוע; אורזת ומחלקת סלי מזון פעם בחודש.

2. מה גרם לתמר להמשיך להתנדב אחרי הפעם הראשונה? [איתור מידע]

- א) היא קיבלה ציון על כך
- ב) המחנכת חייבה אותה
- **ג) ילדה בשם ליה ביקשה שתבוא שוב**
- ד) אמא שלה ביקשה ממנה

תשובה 2: ליה, ילדה מהגן, ביקשה שתבוא "מחר וגם אחרי מחר".

תשובה 3: *ציינו שני דברים שתמר מספרת שקיבלה מההתנדבות.* – ביטחון לדבר מול אנשים; סבלנות; הבנה שגם בגיל צעיר אפשר לתת; סדר ותכנון (מספיקים שניים).

חלק ב׳ – הסקת מסקנות, השוואה והבנת מונחים (רמה ב׳)

תשובה 4: *הסבירו את דבריה של תמר: "ההתנדבות לימדה אותי להיות מסודרת יותר". איך ייתכן שדבר שלוקח זמן עוזר בלימודים?* – בגלל שזמנה מוגבל, היא נאלצה לתכנן את השבוע מראש ולהקדים שיעורים; התכנון הזה הפך להרגל שעוזר לה גם בלימודים.

5. למה תמר משתדלת "לחייך ולא להסתכל יותר מדי" כשמשפחה מתביישת? [הבנה ופרשנות]

- **א) כדי לשמור על כבודה של המשפחה ושירגישו בנוח**
- ב) כי היא לא אוהבת את העבודה
- ג) כי אסור לדבר עם המשפחות
- ד) כי היא ממהרת

תשובה 5: כדי לשמור על כבודם ולהקל על תחושת הבושה – רגישות לאחר.

תשובה 6: *מה אפשר להסיק מסיפור הציור של ליה על הקשר בין תמר לילדי הגן?* – שנוצר קשר רגשי אמיתי; לתמר יש השפעה על הילדים, והתודה שלהם נותנת לה כוח להמשיך.

תשובה 7: *השוו בין עמדת המבקרים ("התנדבות גוזלת זמן מהלימודים") לבין עמדתה של תמר. במה הן שונות?* – המבקרים רואים בהתנדבות פגיעה בזמן הלימוד; תמר רואה בה סוג אחר של לימוד (כישורי חיים, עבודת צוות) ומספרת שציוניה אף עלו בזכות התכנון.

חלק ג׳ – טיעון והבעת עמדה (רמה ג׳)

תשובה 8: *האם לדעתכם כל תלמיד ותלמידה בכיתה ז׳ צריכים להתנדב לפחות שעה בשבוע? נמקו והסתמכו על פרט אחד מהראיון.* – תשובה פתוחה. מחוון: עמדה + נימוק + פרט (למשל: הביטחון שתמר רכשה / הקושי בזמן / "להתחיל בקטן").

תשובה 9: *חברו שלוש שאלות נוספות שהייתם רוצים לשאול את תמר, וכתבו לכל שאלה תשובה אפשרית שמתאימה לדמות שלה.* – משימת כתיבה. מחוון: שאלות פתוחות ומעניינות, תשובות שמתאימות לאופי של תמר כפי שעולה מהראיון.

מחוון לשאלות עמדה (חלק ג׳): עמדה ברורה – 2 נק׳ · נימוק הגיוני – 3 נק׳ · הוכחה/דוגמה מהטקסט – 3 נק׳ · לשון ומבנה – 2 נק׳.

דף התלמיד

שם: _____ כיתה: _____ תאריך: _____

יש מי שחושבים שההתנדבות היא משהו לגדולים. תמר, תלמידת כיתה ז׳, חושבת אחרת. קראו את הראיון איתה ושימו לב: מה היא נותנת – ומה היא מקבלת?

א תמר, בת 13, מתנדבת כבר שנה בשני מקומות: פעם בשבוע היא קוראת סיפורים לילדי גן בשכונה, ופעם בחודש היא מצטרפת לצוות שאורז ומחלק סלי מזון למשפחות. פגשנו אותה בסוף יום לימודים ארוך, עם תיק כבד על הגב וחיוך גדול.

ב **איך התחלת להתנדב?**

"בכלל לא תכננתי. בתחילת השנה המחנכת סיפרה לנו שגן שכונתי מחפש ילדים שיבואו לקרוא סיפורים, כי הגננת לא מספיקה לשבת עם כל ילד. חשבתי: אני אוהבת לקרוא, אני יכולה לנסות פעם אחת. הלכתי עם חברה. בסוף הפעם הראשונה ילדה קטנה בשם ליה ביקשה שאבוא שוב 'מחר וגם אחרי מחר'. זהו, נתפסתי."

ג **מה הכי קשה בהתנדבות?**

"הזמן. יש לי שיעורי בית, חוג ריקוד ומבחנים. בהתחלה הרגשתי שאני רצה כל הזמן. למדתי לתכנן את השבוע מראש: אני יודעת שביום שלישי אחרי הצהריים אני בגן, אז את השיעורים של יום רביעי אני עושה כבר ביום שני. זה נשמע מסובך, אבל בעצם ההתנדבות לימדה אותי להיות מסודרת יותר. ויש גם רגעים קשים אחרים – למשל כשאני רואה משפחה שבאה לקחת סל מזון ומתביישת. אז אני משתדלת לחייך ולא להסתכל יותר מדי, כדי שירגישו בנוח."

ד **מה קיבלת מההתנדבות?**

"המון ביטחון. פעם פחדתי לדבר מול אנשים, והיום אני קוראת מול עשרים ילדים, עושה קולות של אריה ושל מכשפה, ולא אכפת לי שזה מצחיק. גם גיליתי שאני טובה בסבלנות. ילדים קטנים שואלים את אותה שאלה עשר פעמים, ואת לומדת לענות בפעם העשירית באותו חיוך כמו בפעם הראשונה. ואולי הדבר הכי חשוב: הבנתי שגם אני, בגיל 13, יכולה לתת משהו אמיתי. לא צריך לחכות עד שאהיה גדולה."

ה **יש מי שאומרים שהתנדבות בגיל צעיר "גוזלת זמן מהלימודים". מה את חושבת?**

"אני מבינה את הדאגה. גם אמא שלי חששה בהתחלה. אבל הציונים שלי לא ירדו, ואפילו עלו קצת, כי אני מתכננת טוב יותר. חוץ מזה, יש דברים שלא לומדים בכיתה: איך מדברים עם ילד שבוכה, איך עובדים בצוות עם מבוגרים, איך מרגישים כשמישהו מחכה דווקא לך. אני חושבת שגם זה לימוד. רק צריך לבחור התנדבות שמתאימה לגיל ולזמן שיש."

ו **מה היית אומרת לתלמידים שרוצים להתחיל?**

"שיתחילו בקטן. לא צריך להציל את העולם ביום הראשון. אפשר לעזור לשכנה מבוגרת לסחוב סלים, לקרוא לאח קטן של חבר, לעזור בספריית בית הספר. ושיבחרו משהו שהם אוהבים, כי אז זה לא מרגיש כמו חובה. ודבר אחרון: להביא חבר או חברה. ביחד זה הרבה יותר כיף, ופחות מפחיד."

ז לפני שנפרדנו, תמר הראתה לנו ציור שקיבלה מליה מהגן: ילדה גדולה וילדה קטנה מחזיקות ספר ענק, ומעליהן כתוב באותיות עקומות "תודה". "את הציור הזה אני שומרת על הקיר", היא אומרת. "בימים שאני עייפה, אני מסתכלת עליו ונזכרת למה אני עושה את זה."

📖 מילון מילים

מילה	פירוש
נתפסתי	התאהבתי בזה ולא יכולתי להפסיק
לתכנן מראש	להחליט לפני מה עושים ומתי
מתביישת	מרגישה לא נוח מול אחרים
סבלנות	היכולת לחכות ולהישאר רגועים

✏️ שאלות

🔎 איתור מידע
התשובה כתובה במפורש בטקסט – מאתרים אותה.

🧩 הבנה והסקה
התשובה לא כתובה במפורש – מחברים רמזים ומסיקים.

💭 חושבים ומרגישים
מביעים עמדה ומנמקים לפי הטקסט ולפי מה שאנחנו חושבים.

לפני כל תשובה שאלו את עצמכם: **מה כבר נתון בשאלה? מה נשאר לי לברר?** סמנו את מילות ההוראה (ציינו, הסבירו, השוו, נמקו).

חלק א׳ – הבנה ואיתור מידע (רמה א׳)

1. באילו שני מקומות מתנדבת תמר, וכל כמה זמן? [איתור מידע]

2. מה גרם לתמר להמשיך להתנדב אחרי הפעם הראשונה? [איתור מידע]

א) היא קיבלה ציון על כך
ב) המחנכת חייבה אותה
ג) ילדה בשם ליה ביקשה שתבוא שוב
ד) אמא שלה ביקשה ממנה

3. ציינו שני דברים שתמר מספרת שקיבלה מההתנדבות. [איתור מידע]

חלק ב׳ – הסקת מסקנות, השוואה והבנת מונחים (רמה ב׳)

4. הסבירו את דבריה של תמר: "ההתנדבות לימדה אותי להיות מסודרת יותר". איך ייתכן שדבר שלוקח זמן עוזר בלימודים? [הבנה ופרשנות]

5. למה תמר משתדלת "לחייך ולא להסתכל יותר מדי" כשמשפחה מתביישת? [הבנה ופרשנות]

א) כדי לשמור על כבודה של המשפחה ושירגישו בנוח

ב) כי היא לא אוהבת את העבודה

ג) כי אסור לדבר עם המשפחות

ד) כי היא ממהרת

6. מה אפשר להסיק מסיפור הציור של ליה על הקשר בין תמר לילדי הגן? [הסקת מסקנות]

7. השוו בין עמדת המבקרים ("התנדבות גוזלת זמן מהלימודים") לבין עמדתה של תמר. במה הן שונות? [השוואה]

חלק ג׳ – טיעון והבעת עמדה (רמה ג׳)

> תזכורת לכתיבת תשובה מלאה: הצהרת עמדה ברורה + נימוק הגיוני + הוכחה או דוגמה (מהטקסט או מהשטח).

8. האם לדעתכם כל תלמיד ותלמידה בכיתה ז׳ צריכים להתנדב לפחות שעה בשבוע? נמקו והסתמכו על פרט אחד מהראיון. [הבעת עמדה]

העמדה שלי	
הנימוק	
הוכחה / דוגמה	

9. חברו שלוש שאלות נוספות שהייתם רוצים לשאול את תמר, וכתבו לכל שאלה תשובה אפשרית שמתאימה לדמות שלה. [משימת כתיבה]

כרטיס יציאה

דבר אחד חדש שלמדתי מהטקסט: _____

שאלה שעדיין יש לי: _____

איך הרגשתי בעבודה על הטקסט? ☹ 😐 🙂 😀